

Verkiezingsprogramma 2018 – 2022

Gemeentehuis Waterland

Wat je kiest, doet er toe

Voorwoord - Wat je kiest, doet ertoe

Het CDA Waterland heeft de afgelopen vier jaar het verschil gemaakt in de gemeente Waterland. Het kostbare groen tussen de stedelijke bebouwing van Amsterdam en Purmerend is behouden. Nieuwe woningen zijn hoofdzakelijk gebouwd binnen de bebouwde kernen. In de afgelopen jaren zijn onder verantwoordelijkheid van onze CDA wethouder Ruimtelijke Ordening veel nieuwbouwplannen voorbereid en uitgevoerd. Het CDA Waterland wil graag het door de raad vastgestelde programma voor nieuwe woningen (zie 4.5.1) ook met enthousiasme uitvoeren. Het initiatief van het CDA Waterland om een Zorgfonds van € 500.000 in te stellen is nodig gebleken. Mede hierdoor zijn de sociale voorzieningen op peil gebleven ondanks de bezuinigingen. Op het gebied van duurzaamheid zijn belangrijke stappen gezet. Maar we willen meer. Dit verkiezingsprogramma geeft aan wat we willen en hoe.

Het CDA is een open christendemocratische volkspartij die in de gemeente Waterland de afgelopen vier jaar goed vertegenwoordigd is. In de gemeente staat de Waterlandse samenleving centraal. Een gemeente waarin het goed en veilig leven is. **Met mensen die betrokken zijn** bij hun stad, hun dorp, hun gezin, hun school, hun buurt, hun kerk, hun bedrijf of een vereniging. Dat is het draagvlak voor het leven in Waterland. Wij gaan daarbij uit van een christelijke mens- en maatschappijvisie. Dat betekent dat mensen vooral tot persoonlijke groei komen door verantwoordelijkheid voor elkaar te nemen.

Voor ons begint politiek met de **erkenning van maatschappelijk initiatief**. De overheid geeft alle mensen en organisaties het vertrouwen dat ze doen wat mogelijk is. De inwoner gunt de overheid de ruimte om te doen wat ze moet doen. **Vertrouwen staat centraal**. We willen geen harde cultuur van controleren en afrekenen. Het gaat uiteindelijk om een zo goed mogelijke samenleving te creëren voor de inwoners van Waterland. De gemeente is een (financieel) middel om daarin sturing te geven en waar nodig te faciliteren.

De overheid is er om samenleven mogelijk te maken. Een **betrouwbare en sociale overheid** stelt heldere grenzen, bestrijdt onrecht en betreft daarbij de inwoners om de onderlinge verbondenheid te versterken.

Vanuit het besef van verbondenheid tussen de (toekomstige) generaties voelt het CDA zich geroepen tot **zorg voor natuur en cultuur**. Dat vraagt dat we verder kijken dan ons eigenbelang en onze eigen tijd. **We beschermen wat van waarde is**. Om een betere samenleving achter te laten.

Leeswijzer

Het Verkiezingsprogramma begint met de speerpunten voor de gemeente Waterland in het algemeen en voor de negen Waterlandse kernen in het bijzonder. De belangrijkste actiepunten voor de campagne van het CDA Waterland zijn hierop gericht. De volgende hoofdstukken zijn een uitwerking van die punten, mede gebaseerd op de doelstellingen van het CDA. In het laatste hoofdstuk wordt kort aandacht besteed aan de Omgevingswet. Hoewel deze wet niet eerder dan in 2021 zal worden ingevoerd, hebben de voorbereidingen een grote impact op de bedrijfsprocessen en de cultuur van de gemeente. Een uitgebreide inhoudsopgave sluit het document af.

1. Speerpunten voor Waterland

In dit hoofdstuk worden de speerpunten en belangrijkste actiepunten van het CDA Waterland samengevat voor de bestuursperiode 2018-2022.

Algemeen

- **Samenwerking in de regio**

De gemeente krijgt steeds meer taken. Dit stelt hoge eisen aan de gemeentelijke organisatie. Op eigen kracht functioneren zonder voldoende samenwerking met andere gemeenten kan niet meer en is op termijn een doodlopende weg. Extra inhuren van gespecialiseerd personeel is in het algemeen te kostbaar. De oplossing is een intensievere samenwerking met de gemeenten Edam-Volendam en Landsmeer dan nu al het geval is. De beste partner voor verdere samenwerking vindt het CDA Waterland de gemeente Edam-Volendam. De culturele verschillen met deze gemeente zijn relatief klein. Het vinden van een goede balans tussen toerisme, behoud van de natuur en leefbaarheid van de inwoners geldt voor ons en ook voor Edam-Volendam. Verdere samenwerking gaat alleen door als daarmee de dienstverlening voor de inwoners van Waterland verbetert.

- **Behoud van voorzieningen**

Het CDA Waterland zet zich in voor het op niveau houden van de sociale, maatschappelijke, culturele en andere voorzieningen voor de inwoners van Waterland. Te denken valt aan het behoud en de bescherming van het unieke veenweide landschap in de gemeente. Een ander voorbeeld is het onderhoud van de openbare ruimte. Daarbij vinden wij verbetering van onkruidbestrijding en verwijdering van zwerfvuil noodzakelijk. Voor het goed onderhoud van de wegen spreken wij de eigenaren (zoals provincie en waterschap) daarop aan. Tevens willen wij dat de permanente milieustraat binnen de gemeentegrenzen wordt gerealiseerd. Op het terrein van sociale zorgvoorzieningen is extra aandacht nodig om bijvoorbeeld de zogenaamde 'zorgval' zoveel mogelijk te voorkomen. Extra middelen uit het indertijd op initiatief van ons ingestelde Zorgfonds kunnen hierbij helpen.

- **Stimuleringsfonds**

Voor de ondersteuning van maatschappelijke activiteiten van verenigingen en organisaties is in 2014 een stimuleringsfonds ingesteld. Wij willen dat dit fonds toegankelijker wordt en het gebruik wordt gestimuleerd.

- **Dijkversterking Waterlandse Zeedijk en omringdijk Marken**

De uitvoering van de dijkversterkingen zal in de komende periode ingrijpende gevolgen hebben voor de inwoners en bezoekers van Waterland. Wij zetten ons in om de overlast zoveel mogelijk te beperken. De dijkversterking biedt echter ook de kans om extra recreatieve voorzieningen aan te leggen, zoals strandjes, fietspaden en het plaatsen van banken. Die kans doet zich maar eens in de circa 50 jaar voor en die willen we benutten.

Monnickendam

Woningbouw

- **Galgeriet**
Het CDA Waterland is voorstander van een voortvarende aanpak voor het deels verouderde bedrijventerrein Galgeriet en dit tot een aantrekkelijk gebied van wonen, werken en winkelen te maken. Dit in overleg met de stakeholders en dan vooral de inwoners van Monnickendam.
- **Invulling locatie Kohnstamm**
Het CDA Waterland kiest voor zo snel mogelijke realisatie op het scholeneiland van 60 tot 70 (betaalbare) woningen voor jongeren en senioren op de locatie Kohnstamm in de verdeling 1/3 sociale huur, 1/3 sociale koop en 1/3 vrije sector in een vorm en een schaal die passen bij de omgeving.
- **Uitvoering woningbouw locatie Regenboog**
De locatie Regenboog naast Swaensborch is geschikt voor de realisatie van 40 appartementen. Gedacht wordt aan 12 sociale woningbouw-, vier sociaal plus- en 10 zorgappartementen. De overige zijn bestemd als vrije sector woningen. We zijn voorstander van een snelle realisatie.

Voorzieningen

- **Koersbepaling toekomst sporthal 't Spil en sportpark Markgouw**
Het CDA Waterland kiest voor de bouw van een nieuwe sporthal die aan de huidige en toekomstige eisen voor de uitoefening van zaalsporten voldoet. Mogelijke locaties zijn de locaties Marijkehal, de huidige locatie op 't Spil, het sportpark of andere geschikte plek. Via een proces van burgerparticipatie willen wij tot een goede en snelle beslissing komen. Voor de sportparken in Waterland zet het CDA Waterland zich in dat deze in een goede staat van onderhoud blijven.

Verkeer

- **Verkeer en parkeren binnenstad Monnickendam**
Op het gebied van verkeer en parkeren in de binnenstad van Monnickendam zijn dringend aanpassingen nodig. Het CDA is voorstander van een stapsgewijze aanpak en wil in overleg met belanghebbenden tot goede oplossingen komen.

Marken

Woningbouw

- **Woningbouw Sportpark**
Voor de leefbaarheid en het behoud van de voorzieningen op Marken is woningbouw dringend gewenst. Daarom heeft het CDA Waterland het initiatief genomen voor woningbouw op een deel van het sportpark. Het CDA Waterland zet alles op alles om in de komende bestuursperiode met de bouw van woningen van start te gaan.
- **Woningbouw Buurterstraat 2**
Woningbouw voor jongeren en ouderen op de locatie Buurterstraat 2 past binnen de inzet van het CDA Waterland om Marken vitaal en leefbaar te houden. Daarom heeft het CDA Waterland het project gesteund.

Voorzieningen, milieu en toerisme

- **Kansen meekoppelen dijkversterking Marken**
De versterking van de omringdijk van Marken biedt – net als bij die van de Zeedijk - kansen om een aantal verbeteringen tot stand te brengen door de realisatie van extra voorzieningen voor de inwoners van Marken en de wandelaars op de dijk, zoals steigers aanleggen, het plaatsen van toiletten en picknicktafels. Naast een provinciale bijdrage is mede financiering door de gemeente nodig om dit haalbaar te maken.
- **Behoud functie en inrichting Bukdijk**
Als CDA Waterland zijn wij geen voorstander van rigoureuze ingrepen op en bij de Bukdijk. Wel zijn wij positief over de mogelijkheden voor het opwekken van energie op de dijk door het plaatsen van zonnepanelen. Hiermee kunnen we tevens meewerken aan het energie neutraal worden van Marken.
- **Gastvriendelijk parkeerterrein Marken**
Jaarlijks bezoeken honderdduizenden toeristen Marken. Voor de invulling van het toegankelijk parkeren is de realisatie van een nieuwe accommodatie bij het centrale parkeerterrein naar de mening van het CDA Waterland hard nodig. Naast bemensing door een gastheer/gastvrouw zien wij een driedelige functie (pinnen, parkeren en wc) voor verbetering van het voorzieningenniveau op Marken.
- **Behoud supermarkt**
Een supermarkt op Marken is onmisbaar voor de inwoners van Marken en de toeristen. Het CDA Waterland zet zich tot het uiterste in om deze winkelvoorziening voor Marken te behouden.

Broek in Waterland

Woningbouw

- **Ontwikkeling (deel) Hellingweg**
Al heel lang wordt gesproken over de omvorming van het bedrijfsterrein Hellingweg naar een aantrekkelijk woon- en winkelgebied. De verplaatsing van enkele bedrijven naar De Dollard op Het Schouw is niet doorgestaan. Voor het CDA Waterland heeft de realisatie van enkele winkels in combinatie met woningbouw prioriteit. Het CDA Waterland steunt het plan voor een supermarkt op die locatie. Die supermarkt moet wel economisch haalbaar zijn en voldoende parkeergelegenheid hebben.
- **Uitvoering woningbouw Van Dis weg**
Het CDA Waterland is voorstander van het snel realiseren van woningbouw aan de Van Disweg.
- **Bestemmingsplan Broek in Waterland.**
In 2018 loopt de werking van het huidige bestemmingsplan Broek in Waterland af en is een nieuw bestemmingsplan vereist. Het CDA Waterland zet in op een breed gedragen, op de toekomst gericht, plan voor Broek in Waterland.

Voorzieningen en verkeer

- **Realisatie Brede School en maatschappelijke voorzieningen**
Voor de combinatie van renovatie en nieuwbouw van de Brede School in Broek in Waterland staan alle seinen op groen. Het CDA Waterland blijft zich met kracht inzetten voor een complete en snelle realisatie.
- **Stichting Broekerkerk**
De Broekerkerk is onmisbaar als belangrijk monument en als centrum van kerkelijke en maatschappelijke activiteiten. Wij steunen het behoud van deze functies door de Stichting Broekerkerk en zetten ons in om de Stichting voldoende armslag te geven om de kerk in stand te houden.
- **Blijvende inzet voor onderdoorgang Broek N247 (leefbaarheid)**
In de komende bestuursperiode worden op provinciaal niveau besluiten genomen over de aanpassingen van de N247 door Broek in Waterland. Het CDA Waterland blijft vasthouden aan een onderdoorgang in plaats van een extra strook asfalt dwars door het dorp.

Ilpendam

Woningbouw

- **Woningbouw locatie Sebastianus**
De bouw van woningen voor jongeren op de voormalige locatie van de Sint Sebastianus school is een wens van het CDA Waterland. Realisatie van het plan leidt ook tot goede huisvesting voor de tandarts.

- **Woningbouw Ilpendam Noord**
Het CDA Waterland is tegen het voornemen van een ontwikkelaar om te komen tot het bouwen van woningen in het landelijk gebied Ilpendam Noord. Woningbouw op deze locatie is in strijd met provinciaal en gemeentelijk beleid.

Katwoude

Verkeer

- **Fietspad Oostzijde N247**
De aanleg van een vrij liggend fietspad aan de Oostzijde van de N247 tussen de Hoogedijk en De Zedde in Katwoude is volgens ons dringend nodig om de verkeersveiligheid bij het oversteken te verbeteren. Het CDA Waterland is dan ook voor de aanleg van dit provinciale fietspad.

Overleek, Watergang en Zuiderwoude

Woningbouw

- **Koersbepaling (kleinschalige) woningbouw**
Woningbouw in weilanden buiten het bestaande bebouwde gebied is in strijd met het provinciale en rijksbeleid. Het CDA Waterland is hier ook geen voorstander van en het scheidt (ongewenste) precedents.

Uitdam

Woningbouw en toerisme

- **Resort Poort van Amsterdam**
Het CDA Waterland staat niet achter verdere uitbreidingen van het bij Uitdam gelegen EuroParcs Resort Poort van Amsterdam. Verplaatsing van de inrit en uitrit van en naar de Zeedijk vinden we wel noodzakelijk.

Purmer

Woningbouw

- **Geen woningbouw in de Purmer-Oost**
Het CDA Waterland houdt onverkort vast aan de weigering van de gemeente Waterland om mee te werken aan woningbouw in de Purmer-Oost.

2. Inleiding: ruimte aan de samenleving, onze keuzes voor Waterland

De gemeente is voor het CDA Waterland vooral een gemeenschap waarin mensen samen leven. Voor een **sterke samenleving** zijn evenwichtige verhoudingen tussen samenleving, markt en overheid nodig. In die samenleving leven, werken en bouwen betrokken inwoners met elkaar samen aan een gemeenschap.

Burgerschap vraagt om een gedeeld besef van waarden en normen, van rechten en plichten. Daarbinnen ontstaat de ruimte voor solidariteit en voor verschil in opvattingen, ambities en vaardigheden.

Het CDA, en daarmee ook het CDA Waterland, staat voor de waarden die ons verbinden, voor de traditie van gerechtigheid, tolerantie en verantwoordelijkheid en berust op de Joods-Christelijke wortels die ons land hebben gevormd. In een onrustige wereld vormen juist deze gedeelde **waarden en traditie** de identiteit van onze samenleving. Juist daarom wil het CDA ook in Waterland onze waarden en traditie beschermen en doorgeven in opvoeding en onderwijs.

In de door ons gewenste **sterke samenleving** richten mensen met elkaar hun leven in via familie of gezin, buurt, vereniging, geloofs- of andere gemeenschappen. We zorgen en werken voor elkaar en met elkaar. Gemeentelijke overheid en de markt zijn, in onze visie dienstbaar aan de samenleving, en niet andersom!

In die sterke samenleving staat niemand er alleen voor. Dat geldt vooral voor ons eigen thuis in **familie en gezin**, waarop je terug kunt vallen, waar we elkaar helpen een verantwoordelijkheid voor elkaar nemen. Die belofte van **zorg voor elkaar** doen we ook als samenleving. Als iedereen (weer) **verantwoordelijkheid neemt voor zijn eigen leven en dat van anderen**, vormen we met elkaar die samenleving waarin niemand aan zijn lot wordt overgelaten en waar de zorg voor onze ouderen, zieken en gehandicapten goed geregeld, en waar mogelijk onderling vormgegeven is.

De keuzes voor de lokale samenleving die we door willen geven, vertalen we ook in een **eerlijke economie**. Waarbij we stevige lessen hebben getrokken uit de economische crisis die ook veel inwoners in onze gemeente en de gemeente heeft geraakt. **In de eerlijke economie kiezen we voor eerlijke kansen voor iedereen en oplossingen voor de lange termijn**. Ons plan voor een eerlijke economie versterkt de basis voor de welvaart en het welzijn van de komende generaties. Dat betekent dat we nu verstandig moeten investeren in de economie van morgen: in kennis, innovatie en duurzame groei.

Daarbij is het niet zo dat de gemeentelijke overheid dit allemaal van bovenaf gaat regelen, vanuit een soort almachtige probleemoplossende rol. De gemeentelijke overheid helpt in de visie van het CDA Waterland **initiatieven vanuit de samenleving ruimte te geven en mogelijk te maken**.

Op basis van deze visie werken wij voor een gemeenschap waarin iedereen mee kan doen, nu en ook de komende generaties.

3. Waarden en traditie

Waarden en traditie zijn belangrijk voor de samenleving. Veel mensen ervaren hun eigen leven als goed, maar maken zich zorgen over hoe wij met elkaar omgaan. Hoffelijkheid op straat, respect voor elkaar, iets over hebben voor de ander en niet altijd en overal het eigen belang voorop stellen. Waarden en traditie helpen ons om ons thuis te voelen in een onrustige wereld. De gemeente ondersteunt activiteiten uit de samenleving die zijn gericht op binding en ontmoeting tussen mensen onderling, onder andere in verenigingsverband.

3.1 Lokale eigenheid

De afzonderlijke kernen die samen de gemeente Waterland vormen, kennen ieder een rijke, eigen cultuur. Of het nu gaat om monumentale gebouwen, culturele gebruiken of kenmerkende feesten. **Als partij van de samenleving** koesteren wij ze en zo nodig ondersteunen wij ze.

3.1.1 Kunst- en cultuurbeleid

Cultuur is belangrijk voor mens en samenleving. Het draagt onder meer bij aan de persoonlijke ontplooiing van mensen en een gevoel van verbondenheid binnen gemeenschappen. Het CDA Waterland hecht aan het behoud van **laagdrempelige voorzieningen voor het beoefenen van muziek en voor het lezen**, juist ook voor jongeren, ouderen en mensen die minder gebruik maken van andere culturele voorzieningen. De gemeente ondersteunt muziekonderwijs en bibliotheekwerk.

3.1.2 Cultureel erfgoed

Cultureel erfgoed gaat over ons gezamenlijk verleden, over samenleven en duurzaamheid. Het CDA Waterland hecht in het bijzonder waarde aan religieus en agrarisch erfgoed en aan feesten van gemeenschappelijkheid, zoals het vieren van Koningsdag, de Monnickendammer visdagen, Marker havenfeesten, Broekpop en de Broeker feestweek, Parkpop in IJpendam, het Jan Haringweekend in Monnickendam. Deze en tal van andere activiteiten en evenementen in de gemeente Waterland zijn belangrijk.

Het behoud van cultureel erfgoed is van groot belang om panden, kunstwerken, archieven, documenten en boeken voor komende generaties te bewaren en toegankelijk te maken en te houden. De gemeente zet zich in voor het behoud van cultureel erfgoed in het algemeen en voor het behoud van monumenten in het bijzonder. Ook actualiseert de gemeente het archeologiebeleid en betreft daarbij de in Monnickendam actieve Werkgroep Archeologie Waterland.

3.1.3 Erfgoed in omgevingsplan

Elke gemeente moet in de nieuw in te voeren Omgevingswet een omgevingsplan maken en daarin ook de regels voor cultureel erfgoed opnemen. Het omgevingsplan biedt de mogelijkheid om de wet- en regelgeving op lokaal niveau kritisch onder de loep te nemen. Bij het verminderen van regels vindt het CDA Waterland het van belang dat het gemeentebestuur vertrouwen aan inwoners durft te geven, bereid is tot 'loslaten' en aansluiting zoekt bij maatschappelijke initiatieven.

3.2 Veiligheid in de buurt

Vanwege het lokale belang blijft de rol van de burgemeester bij het bepalen van de speerpunten van de politie op het gebied van openbare orde en veiligheid onverminderd belangrijk. Mensen zelf vormen de basis voor veiligheid en leefbaarheid. Het CDA Waterland vindt een actieve houding en betrokkenheid van inwoners bij een veilige en leefbare woonomgeving daarom belangrijk. Dit gaat niet zonder sociale samenhang en het elkaar kunnen aanspreken op (kleine) misstanden. Het CDA Waterland vraagt in het bijzonder aandacht voor de rol van de wijkagent. Wijkagenten moeten als ogen en oren van de buurt ook daadwerkelijk aanwezig zijn in de buurt.

3.3 Burgerschap

Burgerschap bestaat in het nemen van verantwoordelijkheid voor de samenleving, juist ook lokaal. Het gaat er dan om dat mensen eigenschappen tonen, zoals zelfbeheersing, hoffelijkheid, verstandigheid, inschikkelijkheid, rechtvaardigheid, voorzichtigheid, tolerantie, oprechtheid, moed, hoop en vertrouwen. De lokale democratie biedt mensen volop de kans om burgerschap te tonen.

3.3.1 Zeggenschap

Het CDA Waterland staat voor meer zeggenschap, eigenaarschap en ruimte voor initiatiefnemers en daarbij voor een bestuur dat partner is, ruimte geeft en de voorwaarden schept voor het initiatief (doe-democratie). Dit vraagt om een andere houding van lokale politici: meer loslaten, meer vertrouwen en meer aanvullend in plaats van regelend handelen. Zo willen wij de betrokkenheid bij het gemeenschappelijk wel en wee in de kernen en buurten van Waterland laten groeien. Het CDA Waterland vindt het belangrijk dat buurten en kernen invloed hebben op het beleid. Van de kernraden verwachten wij dat zij een goede afspiegeling zijn van de kern.

3.3.2 Integratie

Ook in Waterland wonen of vestigen zich mensen met een andere culturele en/of nationale achtergrond. De toestroom van vluchtelingen naar Europa wordt uiteindelijk een 'lokaal vraagstuk', bijvoorbeeld op huisvestingsgebied: van crisisopvang tot aan de huisvesting van asielzoekers met een verblijfsvergunning (vergunninghouders). Veel vergunninghouders zijn lange tijd of zelfs permanent aangewezen op de bijstand. Het CDA Waterland wil dat de gemeente vergunninghouders direct in aanraking brengt met onderwijsmogelijkheden en vrijwilligerswerk, zodat de stap naar betaald werk kleiner wordt. Vergunninghouders krijgen niet automatisch voorrang bij een sociale huurwoning. De gemeente heeft wel de verplichting huisvesting voor hen te regelen. Het CDA Waterland wil dat bij de uitvoering van deze verplichting nadrukkelijk rekening wordt gehouden met de toegankelijkheid van sociale huur voor andere groepen die hierop zijn aangewezen, zoals starters en ouderen.

3.3.3 Democratische legitimiteit en bestuurlijke nabijheid

Gemeenten hebben in de afgelopen jaren veel nieuwe taken gekregen die in het verleden door het Rijk werden uitgevoerd. Zo is dat gebeurd bij het Sociaal Domein en zal dit ook gebeuren bij de komende Omgevingswet. De gemeente Waterland moet ervoor zorgen dat deze nieuwe taken goed worden uitgevoerd, dat de democratische controle gewaarborgd is en er samengewerkt wordt met andere bestuurlijke partners.

Nu er meer erkenning komt voor wat inwoners en hun instellingen zelf kunnen bijdragen aan de samenleving vraagt het CDA Waterland bijzondere aandacht voor de veranderende rol van ambtenaren, raadsleden en bestuurders. Een netwerkende of zelfs participerende overheid vraagt om een ander type bestuur.

De gemeente moet vooral kaderstellend en ondersteunend optreden. Dit vraagt van de medewerkers van de gemeente een beheerste, voorzichtige en verbindende houding die in de eerste plaats aansluiting zoekt bij maatschappelijk initiatief en de samenleving actief ruimte geeft.

3.3.4 Gemeentelijke samenwerking

Samenwerking met andere gemeenten is een goede optie om als gemeente kwaliteit te kunnen leveren. Voor het CDA Waterland is het uitgangspunt dat samenwerking niet leidt tot een grootschalige en afstandelijke organisatie. Ook is het een voorwaarde dat samenwerkende gemeenten een logische economische, culturele en maatschappelijke band met elkaar hebben. We houden vast aan een betrokken gemeente die haar inwoners kent, waar de gemeenteraad bereikbaar is en een afspiegeling blijft van de lokale bevolking.

Het CDA Waterland is wel voorstander van (dienstgerichte) samenwerkingsverbanden als de democratische legitimiteit voldoende gewaarborgd is. De gemeenteraad moet daarbij een daadwerkelijke stem hebben bij regionale samenwerking in een Gemeenschappelijke Regeling.

4. Sterke samenleving

Het CDA Waterland wil de komende jaren blijven werken aan een samenleving waar alle mensen zich veilig en thuis voelen. Een sterke samenleving van betrokken gemeenschappen is gebouwd op saamhorigheid en gedeelde verantwoordelijkheid en geeft mensen directe invloed op hun eigen leefomgeving. De gemeente moet bovenal dienstbaar aan inwoners, bedrijven en organisaties zijn en ruimte bieden aan initiatieven. Wij staan minder regels van bovenaf en meer zeggenschap voor inwoners zelf voor.

4.1 Samenlevingsgericht werken

Het CDA Waterland gelooft dat de samenleving en niet de overheid centraal moet staan. Dat vraagt ook van de gemeente Waterland een actieve houding om de samenleving krachtig en vitaal te maken.

4.1.1 Dienstverlening gemeente

Een eerste fundament voor een krachtige en vitale samenleving is een vraag gestuurde houding van de zijde van de gemeente. Het CDA Waterland staat voor een overheid die zo dicht mogelijk op de samenleving zit en de samenleving zo veel mogelijk ruimte geeft. Het oude principe dat de gemeente er voor de inwoners is en niet andersom moet weer volop gelden.

Het CDA Waterland vindt een bereikbaar gemeenteloket belangrijk. Een loket dat ook buiten kantooruren open is, waar tevens veel zaken digitaal geregeld kunnen worden, nodig voor de dienstverlening aan de inwoners. Tegelijkertijd moet het mogelijk blijven persoonlijk en telefonisch contact te hebben met de gemeente.

4.1.2 Doe mee

Het CDA Waterland wil dat de gemeente initiatieven van inwoners ruim baan geeft en wil voorkomen dat de gemeente participatie alleen als verplicht 'instrument' ziet en oplegt aan onze inwoners. Er moet een goede balans zijn tussen de verantwoordelijkheid van de gemeenteraad en de betrokkenheid van inwoners.

Bij initiatieven vanuit de samenleving verwacht het CDA Waterland van de gemeente Waterland actief meedenken en nagaan hoe het initiatief gerealiseerd kan worden.

4.1.3 Verwachtingsmanagement en duidelijkheid

Verwachtingsmanagement is essentieel voor het slagen van burgerparticipatie. Het CDA Waterland vindt dat de gemeente daarbij transparant, duidelijk en eerlijk over de (on)mogelijkheden moet zijn. Voor elk onderwerp of project moet vooraf duidelijk zijn **hoe inwoners betrokken worden**.

Wij vinden het belangrijk dat de gemeente duidelijk communiceert. Dan gaat het om het vroeg in een proces informeren van alle betrokkenen én hen gedurende het proces op de hoogte houden. De communicatie van de gemeente moet daarnaast ook begrijpelijk zijn. Het CDA Waterland wil dat de gemeente communiceert in heldere taal.

4.2 Verenigingen en vrijwilligers

Vrijwilligers, mensen die zich met hart en ziel inzetten voor een ander, vormen een onmisbare schakel in de binding en leefbaarheid van onze kernen, wijken en buurten. Het CDA Waterland staat er positief tegenover dat vrijwilligers(organisaties) publieke taken overnemen en nieuwe vormen bedenken van dienstverlening voor hun gemeenschap. Deze positieve ontwikkeling verdient ondersteuning door onnodige regels te schrappen. De gemeente kan veel doen om vrijwilligerswerk makkelijker en leuker te maken, bijvoorbeeld door het faciliteren van de organisatie van plaatselijke evenementen. Het Stimuleringsfonds van de gemeente Waterland is een goed middel om goede lokale initiatieven een steuntje in de rug te geven. Het CDA Waterland is voor de continuering van het Stimuleringsfonds.

4.2.1 Meer ruimte, minder knellende regels

Het CDA Waterland wil de slagkracht van verenigingen en organisaties vergroten door minder bemoeienis van de gemeente en minder beperkende regels. Daarbij verandert de betrokkenheid van vrijwilligers en de gemeente. De gemeente gaat uit van vertrouwen in de vrijwilligers.

Het CDA Waterland wil kritisch blijven kijken naar de vergunningverlening: zijn bepaalde vergunningen wel echt nodig? Wij streven naar een goede verhouding tussen de noodzakelijke veiligheidseisen en het verminderen van de hoge regeldruk voor organisatoren.

Daarbij bepleiten wij in het bijzonder het soepel omgaan met evenementenvergunningen daar waar vrijwilligers- en verenigingsactiviteiten in het verlengde liggen van alledaagse (vergunningsvrije) activiteiten. Vermindering van regeldruk kan leiden tot lagere uitvoeringskosten.

Bij culturele evenementen zijn de uitvoeringskosten vaak zeer hoog. Het CDA Waterland vindt dat de gemeente hierin een (financiële) ondersteuning kan leveren bij onverminderd hoge uitvoeringskosten.

4.2.2 Betaalbare en duurzame verenigingsaccommodaties

Voor veel verenigingen zijn de lasten van hun accommodatie een belangrijke kostenpost. Het CDA Waterland wil de vrijwilligers meer verantwoordelijkheid én beslissingsbevoegdheid geven en ruimte voor innovatie. Er zijn kansen voor het verduurzamen van complexen. Dat kan een goede manier zijn om de energiekosten te drukken.

4.3 Bewegen voor leefbaarheid en welzijn

Bewegen is belangrijk, als ontspanning en voor een gezond leven. Ook brengt sport mensen samen en maakt ze weerbaar. Sport is ook belangrijk bij het overbrengen van waarden en vaardigheden, zoals teambelang en respect voor de ander.

4.3.1 Goede sportvoorzieningen

Het sportaccommodatiebeleid is de basis van het gemeentelijk sportbeleid. Het CDA Waterland wil daarbij rekening houden met de verschuiving van verenigingssporten naar individuele sporten in de openbare ruimte, zoals wandelen, fietsen en hardlopen.

Het CDA Waterland vindt het belangrijk dat inwoners bekend zijn met de veelzijdigheid van sportmogelijkheden en waardering hebben voor de bijdrage die sport levert aan samenwerking, het welzijn van mensen en de leefbaarheid in de kernen van de gemeente. Het CDA Waterland pleit daarom voor actieve informatie vanuit de gemeente.

Het CDA Waterland is voorstander van een toereikend onderhoudsniveau van de binnen- en buitensportaccommodaties in de gemeente Waterland.

Het CDA Waterland kiest voor de bouw van een **nieuwe sporthal in Monnickendam** die aan de huidige en toekomstige eisen voor de uitoefening van zaalsporten voldoet. Deze nieuwe sporthal kan gebouwd worden op de huidige locatie, ter plaatse van de Marijkehal of andere geschikte plek. Wij willen de inwoners van Monnickendam via burgerparticipatie nadrukkelijk betrekken bij de keuzes die gemaakt zullen worden.

4.3.2 Groene buitenruimte voor ontmoeten en bewegen

De positieve effecten van groen op onze gezondheid zijn bewezen. Mensen met een groene woonomgeving voelen zich gezonder.

Het CDA Waterland is er voorstander van om het groen in de buurt af te stemmen op de wensen van de bewoners. Het is belangrijk dat de gemeente over het niveau van groenonderhoud communiceert met omwonenden.

4.3.4 Creëer veilige en goed onderhouden openbare ruimte

De openbare ruimte moet wat het CDA Waterland betreft veilig zijn, door bijvoorbeeld voldoende verlichting en door het voorkomen van onoverzichtelijke situaties. Ook goed onderhoud van de

openbare ruimte staat bij het CDA Waterland hoog in het vaandel. Zwerfvuil en hoog opschietend onkruid dragen bij aan de verrommeling van de woonomgeving. Het CDA Waterland vindt dat de onkruidbestrijding alerter moet worden uitgevoerd en dat het onderhoud van de openbare ruimte verbetering behoeft. Niet pas in actie komen als het eigenlijk al te laat is.

4.4 Bereikbaarheid

Het CDA Waterland zet zich blijvend in voor de verbetering van de bereikbaarheid van Waterland via de provinciale wegen N235 en N247. Veiligheid, leefbaarheid en doorstroming zijn hierin cruciale elementen. Het CDA Waterland staat achter de inzet van de Dorpsraad Broek in Waterland voor een onderdoorgang in plaats van extra asfalt en zet zich hier ook in de richting van de provincie voor in.

4.4.1 Verkeersveiligheid

Een goede bereikbaarheid gaat hand in hand met goede verkeersveiligheid. Het CDA Waterland is voorvechter van veilige verkeerssituaties vooral bij maatschappelijke locaties zoals scholen en sportclubs.

4.5 Voldoende en betaalbare woningen

Wonen is iets essentieels, zowel wat betreft de woning als de leefomgeving. De woonwensen van inwoners moeten centraal staan bij het woonbeleid. Voor het CDA Waterland moet het woonbeleid gericht zijn op kwaliteit, duurzaamheid, flexibiliteit en maatwerk. Dan gaat het om duurzame woningen, over woningen die aansluiten bij woonwensen en woningen die bestendig zijn voor verschillende levensfasen. Het CDA Waterland is bij uitstek de partij die zich inzet voor de uitvoering van het door de raad vastgestelde woningbouwprogramma. De vraag naar woningen is groot, vooral bij jongeren en ouderen. Waterland is een mooie en goede gemeente om te wonen en heeft tegelijkertijd een open en kwetsbaar landschap. De door de raad vastgestelde Omgevingsvisie gemeente Waterland vormt het richtsnoer voor het ruimtelijk beleid. Het CDA Waterland kiest bij de bouw van nieuwe woningen in beginsel voor 30% sociale woningen, 10% woningen in de categorie sociaal plus en 60% vrije sector woningen. Er dient per project en per kern maatwerk geleverd te worden met betrekking tot de invulling van het sociale gedeelte (koop of huur).

4.5.1 Woningbouw

Het CDA Waterland zal zich blijven inzetten voor woningbouw op onder andere de volgende locaties:

- Sportpark op Marken
- Van Disweg te Broek in Waterland
- Kohnstammlocatie te Monnickendam
- Stiereveld te Watergang
- Locatie voormalige Sint Sebastianusschool te Ilpendam
- Regenboog te Monnickendam
- Galgeriet te Monnickendam
- Buurterstraat op Marken

4.5.2 Maatschappelijk effect

Vanuit het oogpunt van rentmeesterschap zet het CDA Waterland in op duurzame woningen. Niet door individuele subsidies, maar door maatregelen die een groter maatschappelijk effect hebben. Voorbeeld: het gesprek aangaan met woningbouwcorporaties en ontwikkelaars over de voordelen van verduurzamen ten opzichte van sloop en nieuwbouw, het investeren in duurzame maatschappelijke voorzieningen (buurtcentra, sportclubs, scholen) en collectieve voorzieningen die ten goede komen aan een duurzamere samenleving. Het CDA Waterland staat achter het uitgangspunt om klimaatbewust te bouwen en wil bijdragen aan de gedachtevorming omtrent de gevolgen van klimaatverandering voor de openbare ruimte en bestaande infrastructuur en gebouwen.

5. Familie en gezin

Families vormen het fundament van Nederland. Voor het CDA is elk gezin – in welke samenstelling dan ook – van waarde. Die families vormen het startpunt van ons leven waar we, als het goed is, in geborgenheid mogen opgroeien. In veel gezinnen spelen familieleden een belangrijke rol, die in lastige tijden bijspringen.

Voor degenen die daar niet op kunnen terugvallen, is het CDA dé partij van de samenleving, het is als geen ander in staat de balans te vinden tussen individuele verantwoordelijkheid en solidariteit. Zorg voor anderen zou ondenkbaar zijn zonder de inzet, liefde en aandacht van mantelzorgers. Het CDA Waterland heeft daar grote waardering voor en pleit daarom voor meer aandacht voor de mantelzorger.

5.1 Onderwijs

Het CDA Waterland staat voor goed onderwijs in een goede, duurzame en gezonde huisvesting. De renovatie en ombouw van de School in Broek in Waterland tot Brede School kan op onze inzet rekenen. Ook staat het CDA Waterland achter de renovatie van scholen in Monnickendam.

Goed onderwijs biedt alle kinderen en jongeren de kans om hun talenten te ontwikkelen en uit te groeien tot volwaardige en betrokken inwoners.

5.1.1 Hulp

De school is vaak een van de eerste plekken waar een kind kan aankloppen voor hulp. Het is belangrijk dat scholen de weg weten naar de lokale toegang tot jeugdhulp. Het CDA Waterland vindt het belangrijk dat scholen en jeugdhulpinstellingen zich in gelijke mate verantwoordelijk voelen voor het welbevinden van het kind. Dat er in Waterland kinderen zijn die opgroeien in (relatieve) armoede is voor ons niet acceptabel. Kinderen moeten de kans krijgen zich volledig te ontplooiën en volop mee te doen aan de maatschappij.

Om de toegang tot sport en cultuur voor ieder kind mogelijk te maken is er in onze gemeente Waterland een jeugdsport- en/of jeugdcultuurfonds in het leven geroepen. Het CDA Waterland hecht ook in de komende bestuursperiode aan voortzetting hiervan.

5.1.2 Drempel omlaag

Belangrijk is dat de toegang tot zorg zo is georganiseerd dat jongeren naar de meest adequate zorg op het juiste moment worden geleid: dus 'licht' waar het kan en 'zwaar' waar het moet. Het CDA Waterland vindt dat het niet uit moet maken onder welke wet het valt, bijvoorbeeld de scheidslijn tussen WMO en jeugdzorg.

5.2 Samenwerking met maatschappelijke organisaties

Inwoners, vrijwilligers, lokale ondernemers, verenigingen en geloofsgemeenschappen hebben vaak waardevolle ideeën over de zorg voor elkaar.

5.2.1 Geloofsgemeenschappen

Kerken en overheden hebben verschillende verantwoordelijkheden, maar zij hebben ten minste één ding gemeen: zij dienen dezelfde mensen. Kerken voeren al veel langer keukentafelgesprekken dan gemeenten. In kerken leren jonge mensen belangrijke waarden als naastenliefde, tolerantie en respect. Het CDA Waterland vindt dan ook dat de gemeente geloofsgemeenschappen positief moet waarderen, ook vanwege de bijdrage die zij leveren aan de ontwikkeling van jonge mensen. Het CDA Waterland wil kerken betrekken bij de ontwikkeling van het jongeren- en het sociaal beleid.

5.2.2 Verenigingen

Verenigingen met al hun vrijwilligers zijn het cement van de samenleving. Daar leren jongeren dat sport leuk is, samen te werken, om te gaan met teleurstellingen, de handen uit de mouwen te steken, respect te hebben voor gezag (trainer, scheidsrechter), wellicht zelfs mee verantwoordelijkheid te dragen voor het beheer en onderhoud van een terrein.

Door jongeren te laten bewegen leveren verenigingen een belangrijke bijdrage aan het tegengaan van overgewicht. Daarom vindt het CDA Waterland het belangrijk dat ieder kind kan sporten. Ook vindt het CDA Waterland het van belang dat kinderen en volwassenen zich kunnen ontwikkelen via muziek, toneel of andere culturele vorming. Daarom is het belangrijk dat geïnvesteerd wordt in vrijwilligers zodat zij goed om kunnen gaan met jongeren die specifieke aandacht vragen. Ook is het belangrijk dat zij de weg weten te vinden als zij het gevoel hebben dat de situatie van een van hun jeugdleden 'niet plus' is.

6. Zorg voor elkaar

Het CDA streeft naar een samenleving waar mensen zoveel als mogelijk mee kunnen doen ongeacht geslacht, leeftijd, inkomen en eventuele beperkingen. Het CDA zet in op een samenleving die een goede sociale verbondenheid kent met gebundelde inzet van vrijwilligers, mantelzorgers en professionals in een hecht netwerk dat werkt volgens het principe 1 gezin, 1 plan, 1 hulpverlener. Mensen die het nodig hebben worden ondersteund op een wijze die bij hen past. Wij willen ervoor waken dat we in de gemeente allerlei nieuwe regels gaan vastleggen die maatschappelijke problemen niet écht gaan oplossen.

6.1 Preventie

Het welbevinden van mensen staat voor het CDA Waterland centraal. Mensen zijn daarvoor op de eerste plaats zelf verantwoordelijk. Voorkomen is echt beter dan genezen. Vast staat dat de kosten van investeringen in welzijn, cultuur en sport minder hoog zijn dan zorgkosten. De opgave voor de gemeente is om, samen met maatschappelijke organisaties en sportclubs, te zorgen voor een gezonde omgeving voor kinderen en jongeren.

6.2 Persoonlijke kracht

Het CDA Waterland gaat uit van de persoonlijke kracht en waardigheid van mensen. Natuurlijk houden we rekening met wat mensen niet kunnen, maar ons vertrekpunt is wat mensen wel kunnen. Dat vergt geen algemene regels maar maatwerk, ook bij thuiszorg.

De mogelijkheid tot woningaanpassingen is onderdeel van de maatschappelijke ondersteuning. Het CDA Waterland pleit voor afspraken met zorgorganisaties over maatwerk bij de thuiszorg, wanneer een algemene voorziening niet toereikend is.

6.2.1 Passende voorzieningen

Het CDA Waterland juicht buurtcentra en dorpshuizen van harte toe als dé plek voor culturele en sociale activiteiten.

Het CDA Waterland kiest voor een passende en toekomstgerichte bibliotheekvoorziening. In 2018 wordt afgewogen hoe de bibliotheekvoorziening er vanaf 2019 uitziet. Het CDA Waterland is voorstander van de renovatie en de verbreding en versterking van het profiel van De Bolder.

6.3 Omzien naar elkaar

Zorg heb je nodig als je ziek bent of leeft met een handicap of beperking. De meeste mensen die zorg nodig hebben willen dit zo goed en lang mogelijk in hun eigen omgeving organiseren. Het CDA Waterland wil deze zorg dicht bij huis versterken en beter organiseren, zodat de professionele zorg

en ondersteuning beter aansluiten bij de keuzes van mensen en zij zo lang als mogelijk is regie over hun eigen leven kunnen houden. Innovatie en nieuwe medische inzichten kunnen daarbij helpen en het persoonsgebonden budget kan een belangrijk instrument zijn om die zorg naar eigen wens in te richten. Het CDA Waterland ondersteunt lokale en regionale initiatieven, waarbij buurten, verenigingen, bedrijven, kerken, en andere maatschappelijke organisaties met elkaar alledaagse zorg voor ouderen en zieken in hun eigen omgeving organiseren.

6.3.1 Mantelzorg

Mantelzorgers zijn de zachte kracht in de zorg voor ouderen, gehandicapten en chronisch zieken. Mantelzorgers vinden het meestal vanzelfsprekend om te zorgen voor een hulpbehoevend(e) familielid of kennis. Wij vinden dat de gemeente niet kan korten op zorg als er redelijkerwijs geen mantelzorg is om dat op te vangen. Ook de buurtverpleegkundige en wijkverpleegkundige moet bij het oordeel over de vraag hoeveel zorg iemand nodig heeft, goed kijken naar de draagkracht van de mantelzorg en dit afstemmen met de gemeente.

Daarnaast moet de dagopvang en de respijtzorg in de gemeente op orde zijn zodat mantelzorgers van tijd tot tijd even op adem kunnen komen. De gemeente staat naast de mantelzorgers en faciliteert ze, bijvoorbeeld door individuele coaching en training. Ook als het gaat om huisvesting. Specifieke aandacht is er voor de jonge mantelzorger. Goede voorlichting is daarbij basisvoorwaarde. Het CDA Waterland is voorstander van een vaste positie van de mantelzorger of ouderenadviseur bij het keukentafelgesprek. Betrek mantelzorgers, als ervaringsdeskundigen, bij het opstellen en de uitvoering van het beleid.

Het CDA Waterland pleit er voor om blijken van waardering aan mantelzorgers te geven door bijvoorbeeld een mantelzorgprijs, het verstrekken van een mantelzorgcompliment of het organiseren van een mantelzorgactiviteit.

6.3.2 Aanpak eenzaamheid

Eenzaamheid is een groot probleem in onze samenleving. Het komt in alle leeftijdscategorieën voor, maar vooral onze ouderen zijn een kwetsbare groep. De zorg en aandacht voor ouderen is een verantwoordelijkheid van ons allemaal, van familie, burens, kennissen en verenigingen. Om eenzaamheid tegen te gaan wil het CDA Waterland inzetten op het versterken van bestaande maatschappelijke en sociale verbanden en ouderen stimuleren om zelf op zoek te gaan naar sociale contacten.

Het CDA Waterland wil een (blijvende) gemeentelijke aanpak van eenzaamheid, waarbij mensen, die in isolement dreigen te raken, regelmatig worden bezocht.

6.4 Samenwerking met professionals

Professionele ondersteuning blijft noodzakelijk. Omdat er zeer veel verschillende organisaties werkzaam zijn op het terrein van welzijn en zorg is integraal werken belangrijk. Een zorgprobleem kan immers verschillende oorzaken hebben: door gebrek aan werk, gezondheid, financiële problemen of eenzaamheid. Mensen moeten niet gehinderd worden door de uiteenlopende zorgsystemen waar verschillende partijen verantwoordelijk zijn.

6.5 Financiën

De gemeenten hebben de afgelopen jaren extra taken erbij gekregen op het terrein van de (jeugd)zorg en werk, met forse bezuinigingen. De opgave voor gemeenten is om zorg te leveren voor het geld dat ze daarvoor krijgt. Voor het CDA Waterland is het uitgangspunt: Rijksgeld voor de zorg gaat naar de zorg.

6.5.1 Eigen bijdragen

Uitgangspunt voor het CDA Waterland is dat de voorzieningen voor iedereen toegankelijk blijven. Het vragen van een eigen bijdrage kan dienen als 'remgeld' om de zorgkosten in de hand te houden.

Hierdoor kan er langer zorg worden geboden uit een beperkt budget. Daarbij dreigt zorgmijding als de eigen bijdragen van mensen te hoog worden.

Wij zijn ons bewust van de 'zorgval' die kan optreden door de scheiding tussen de zorg uit de Wmo (Wet maatschappelijke ondersteuning), de Zvw (Zorgverzekeringswet) en de Wlz (Wet langdurige zorg). Hierdoor kan bijvoorbeeld een thuiswonende kwetsbare oudere die een indicatie krijgt voor een verpleeghuis een hogere eigen bijdrage moet betalen en tegelijkertijd minder zorg krijgen. Wij willen dat zoveel mogelijk voorkomen.

Het CDA Waterland staat voor zorg voor iedereen die dat nodig heeft. Waar mogelijk organiseert de gemeente een vangnet voor mensen met een smalle beurs, en voert ze waar mogelijk gericht beleid om de eigen bijdragen naar draagkracht te heffen. Hierbij wil het CDA Waterland in het bijzonder ook denken aan de middeninkomens die net buiten alle regelingen vallen.

6.5.2 De menselijke maat centraal

Wie grotendeels afhankelijk is van zorg heeft de mogelijkheid dat zelf te regelen en naar eigen inzicht vorm te geven. Bovendien verloopt financiering van zorg dan niet via zorginstellingen, maar vindt plaats vanuit de vraag van mensen die zorg nodig hebben. Het CDA Waterland is om deze redenen voorstander zorgfinanciering die de zorgbehoevende mens centraal stelt, zoals het persoonsgebonden budget (PGB) of een vouchersysteem waarmee zorg kan worden ingekocht wanneer een persoon daarvoor kiest. Zo beschermen we de menselijke maat in de zorg.

Het persoonsgebonden budget (PGB) is een geschikt middel om mensen zelf hun zorg in te laten richten. Hierdoor kan professionele zorg dicht bij huis worden geregeld. Wel is het van belang om de kwaliteit te blijven garanderen en fraude te voorkomen. De gemeente is eindverantwoordelijk dat het budget wordt besteed bij deskundige zorgverleners.

6.6 Organisatie

Zorg gaat over mensen; wij kiezen daarom voor een zorgstelsel waarin de cliënt centraal staat, waarin professionele zorg en zorg door familie of bekenden goed aansluiten en langdurige en intensieve zorg in alle fasen van het leven beschikbaar is als dat nodig is.

6.6.1 Cliëntparticipatie

Het is van belang dat cliënten als ervaringsdeskundigen deelnemen aan overleg met de gemeente. Zij kunnen het beste uitleggen hoe ze de zorg ervaren en wat er nog aan schort. Juist daarom is het van belang dat zij adviseren over nieuwe voorstellen en over de uitvoering van het bestaande beleid. Ook bij de dagelijkse praktijk zoals de keukentafelgesprekken is (onafhankelijke) klantondersteuning wenselijk.

6.7 Werk en participatie

Met de Participatiewet zijn gemeenten meer verantwoordelijk gemaakt voor toeleiding naar werk. De wetgeving kent evenwel nog een aantal belemmeringen die een integrale en flexibele aanpak mogelijk maken, onder andere bij het geven van bonussen bij werk met inzet van uitkeringen. Het CDA Waterland wil zich inzetten voor betaald werk voor diegenen die dat kunnen en willen. Werk is belangrijk voor inkomen, zelfontplooiing en sociale contacten.

6.7.1 Werk

De gemeenten staan door de Participatiewet voor een grote opgave samen met het bedrijfsleven, het UWV en het onderwijs. Ook voor mensen voor wie betaald werk een brug te ver is, is participatie van belang. Voor ons is de tegenprestatie dan een middel om mensen te activeren die nu wel een uitkering ontvangen, maar verder niet participeren. Dat zij actiever worden is beter voor henzelf, hun omgeving en ook voor de samenleving. Uiteindelijk kan ook de tegenprestatie een eerste stap zijn in de richting van een betaalde baan.

Het CDA Waterland wil voorkomen dat jongeren tussen de wal en het schip belanden. Daarom is extra aandacht nodig voor beschut werk en voor de aansluiting van kansarme jongeren op de arbeidsmarkt.

6.7.2 Armoede

Armoede is niet alleen een financieel probleem, maar vooral ook een zaak van niet kunnen meedoen in de samenleving. Daarom wil het CDA Waterland een actief armoedebeleid. Ook hier geldt dat de inwoner eerst zelf verantwoordelijk is. Een integrale aanpak met zorg en welzijn is geboden. En voorkomen is beter dan genezen. Goed toegankelijke en begrijpelijke informatie over de minimaregelingen zowel van de gemeente als het rijk is een basisvoorwaarde. Mensen die afhankelijk zijn van een uitkering, hebben daar over het algemeen niet voor gekozen. Ze zitten in een situatie die niemand wenst. Ze moeten met respect bejegend worden.

Het CDA Waterland steunt maatschappelijke initiatieven voor armoedebestrijding. Dit kan door subsidie te geven of praktische hulp te bieden.

7. Economie

Het CDA Waterland streeft naar een eerlijke economie. Een eerlijke economie betekent dat mensen moeten kunnen profiteren van een goed economisch klimaat en dat iedereen de kans krijgt om met zijn talenten een eerlijk inkomen te verwerven. Maar het betekent ook rekening houden met leefbaarheid en de leefomgeving. Ondernemers gaan dan ook niet alleen voor eigen winst, maar werken waar dat kan samen met onderwijsinstellingen en overheden. In een eerlijke economie houden we ook rekening met de andere taken die mensen naast hun werk in het leven hebben, zoals vrijwilligerswerk, mantelzorg of andere zorgtaken. Het CDA Waterland wil kortom goed zorgen voor wat van waarde is en de lokale economie stimuleren.

Veel Nederlanders zijn werkzaam in het midden- en kleinbedrijf (MKB). Lokale ondernemers maken zelf de belangrijkste keuzes. De gemeente kan randvoorwaarden scheppen voor de lokale economie en bedrijven ondersteunen door bijvoorbeeld de regeldruk te verminderen of een gunstig vergunningenbeleid te voeren.

7.1 Bedrijvigheid

Bedrijvigheid en ondernemerschap dragen bij aan de vitaliteit en de leefbaarheid van de Waterlandse kernen. Mensen werken als werknemer of starten een eigen bedrijf.

Het CDA Waterland kiest vanuit zijn uitgangspunt van rentmeesterschap nadrukkelijk voor het stimuleren van sociaal ondernemerschap, waarbij de winst van het bedrijf bijdraagt aan het geven van kansen aan mensen en aan duurzaam produceren. Voor het landelijke en lokale CDA zijn familiebedrijven en MKB-bedrijven de motoren waar de samenleving op draait.

7.1.2 Werkgelegenheid

Gemeenten kunnen de werkgelegenheid bevorderen. Werkgeversservicepunten zijn de aanjagers van duurzame werkgelegenheid door samen met bedrijven creatief te zoeken naar vormen van werkgelegenheid en praktische opleiding, en anderzijds de juiste mensen daarbij te zoeken. De door de raad vastgestelde Economische Agenda is een goed middel om op gestructureerde wijze blijvend aandacht te geven aan de raakvlakken tussen (vertegenwoordigers van) ondernemers en de gemeente Waterland. Het CDA Waterland is voorstander van een concrete en transparante uitvoeringsagenda, die jaarlijks wordt geactualiseerd.

7.1.3 Iedereen aan het werk

Iedereen doet mee en mag zijn of haar talent inzetten en daarvoor erkenning krijgen. Wie geen betaald werk verricht, kan op andere manieren een maatschappelijke bijdrage leveren. Het CDA Waterland juicht het toe wanneer mensen in een uitkeringssituatie een tegenprestatie leveren. Alles wordt ingezet om mensen werk of een bijdrage te laten verrichten, zo nodig gelijktijdig met het oplossen van andere (zorg)problemen.

Het CDA Waterland zet in op duurzaam werk, tijdelijke arbeidsplaatsen moeten altijd perspectief bieden op een vervolg.

De regelingen waarop werkgevers een beroep kunnen doen wanneer zij mensen met een arbeidsbeperking in dienst nemen - loonkostensubsidie of loondispensatie – wil CDA Waterland versterken en vereenvoudigen. Hierin moet de gemeente het goede voorbeeld geven.

7.2 Stad en land

Een volledig dekkend mobiel netwerk en digitale infrastructuur en snel internet vormen een basisvoorziening voor een innovatieve economie. Tevens is deze digitale en mobiele bereikbaarheid een basisvoorziening voor de leefbaarheid en veiligheid. In met name het buitengebied, is de digitale infrastructuur en mobiele bereikbaarheid niet overal voldoende aanwezig. De gemeente is hiervoor niet verantwoordelijk. Het CDA Waterland is voor het faciliteren en stimuleren van lokale initiatieven voor de aanleg van breedband internet in deelgebieden waar de internetsnelheid tekort schiet.

7.2.1 Vitale kernen

De detailhandel verandert momenteel sterk en dat vraagt om een antwoord. In het omgevingsplan wordt geregeld waar detailhandel mag plaatsvinden. Voor de vitaliteit en aantrekkelijkheid van de kernen is het nodig dat de bewoners en bezoekers passende detailhandelsvoorzieningen aangeboden kunnen worden. Daarvoor is ruimte nodig, zowel fysiek als in de regelgeving.

Het CDA Waterland zet in op het omvormen van het Galgeriet in Monnickendam tot een aantrekkelijk gebied met een mix van wonen, werken, winkelen, horeca en recreëren. Het Galgeriet heeft de potentie om vele honderden woningen te realiseren. Hierdoor zal de functie van de binnenstad en de lokale economie worden versterkt.

Het stimuleren en het organiseren van unieke evenementen wil het CDA Waterland ondersteunen. Dit kunnen thematische evenementen zijn die passen bij cultuur en historie van de stad of het dorp, maar ook éénmalige festiviteiten.

7.2.2 Recreatie en toerisme

Waterland is bij uitstek bijzonder aantrekkelijk voor toeristen en recreanten uit binnen- en buitenland. Toeristen en recreanten zoeken naar ervaringen en beleving van Waterland. Ook voor de eigen inwoners wordt het steeds belangrijker dat belevingen geboden worden. Voor winkeliers en horecabedrijven worden de kansen groter als meer toeristen en recreanten de gemeente bezoeken. CDA Waterland kiest voor toeristen die voor een langere periode in onze gemeente verblijven, waardoor de voorzieningen voor de inwoners van Waterland op peil kunnen blijven.

Het CDA Waterland wil zoveel mogelijk inspelen op het unieke karakter van de gemeente. Vanuit de historie, omgeving en bevolking kan het specifieke karakter van de kernen van Waterland worden ontdekt. De actiepunten in de toeristische visie kunnen behulpzaam zijn bij het richting geven aan het toeristisch beleid in onze gemeente. Daarbij dient wel aandacht te worden geschonken aan het vinden van een goede balans tussen toerisme en leefbaarheid voor de plaatselijke bevolking.

7.3 Ruimte geven

Economische vitaliteit van handel en productie kan worden bereikt door partijen bij elkaar te brengen, samen op te trekken en ruimte te geven aan initiatieven van mensen. Daarnaast is het essentieel dat de regelgeving meebeweegt met de economische vitaliteit.

7.3.1 Kansen benutten

Met de nieuwe omgevingswet kan de gemeenteraad zich nadrukkelijk richten op een toekomstvisie voor de gemeente Waterland, gebaseerd op de optimale benutting van economische kansen. In het kader van het toekomstbestendig maken van de economie is flexibiliteit belangrijk. De ondernemer moet meer ruimte krijgen om te ondernemen. Dat kan door het schrappen, aanpassen of flexibiliseren van regels in bijvoorbeeld het bestemmingsplan.

7.3.2 Land- en tuinbouw

Voedselproductie om jezelf te kunnen voeden is voor elk land essentieel. In Nederland kennen we, mede vanwege het gunstige klimaat, een lange traditie van land- en tuinbouw. Het CDA Waterland streeft naar een gezonde balans tussen landbouw, natuur en recreatie.

Landbouwers en veehouders zijn ook de groenbeheerders van ons land. Het groene, weidse Waterlandse landschap draagt op allerlei manieren bij aan het welzijn en het geluk van mensen, en daarmee aan de omgevingskwaliteit waar Nederland geliefd om is. Ingrijpen in dit landschap is vaak onomkeerbaar, en moet dus zorgvuldig worden overwogen.

7.3.3 Omgevingskwaliteit koesteren

Het CDA Waterland zet in op versterking van de kwaliteit van de groene ruimte. Het CDA Waterland vindt de waarden van natuur en landschap in het buitengebied uniek en van groot belang. Behoud van het karakteristieke veenweidegebied heeft voor het CDA Waterland prioriteit. Ook is de natte infrastructuur (binnenwater, Gouwzee, Markermeer) van onschatbare waarde.

Voor de levensvatbaarheid van de landbouw is het belangrijk ruimte te bieden aan nevenactiviteiten van boeren, zodat zij het landschap kunnen blijven beheren en voedsel kunnen produceren.

Zonne-energie en andere vormen van duurzame energie zijn hard nodig om de transitie te maken naar duurzame energie. Het CDA Waterland pleit voor een extra molen bij de Nes (langs de dijk naar Marken). Het CDA Waterland vindt dat de gemeente Waterland een stimulerende rol moet spelen op het gebied van de energietransitie. (zie ook 7.4.2.)

7.4 Duurzaamheid

In een eerlijke economie gaat het om meer dan groene energie, afvalrecycling en energiebewustzijn. Het gaat ook om een duurzame arbeidsmarkt die zich laat kenmerken door goed en nabij (vak)onderwijs waar het leren van vaardigheden hoog in het vaandel staat.

7.4.1 Van onderop

Een duurzame toekomst vraagt om een forse investering in de economie en infrastructuur van ons land. Daarnaast willen wij vooral aansluiten bij initiatieven van bewoners, instellingen en ondernemers, en hen de ruimte bieden.

Het CDA Waterland vindt dat de gemeente het goede voorbeeld moet geven. Neem duurzaamheid blijvend op in het aanbestedingsbeleid, intensiever de inkoop van groene energie en zet in op het plaatsen van meer zonnepanelen en andere vormen van duurzame energievoorziening. Het CDA Waterland vindt dat de gemeente lokale initiatieven voor duurzame energie moet faciliteren.

Het CDA Waterland zet zich er voor in dat we alle woningen, bedrijven en gebouwen voor het jaar 2035 duurzaam isoleren, buurt voor buurt en straat voor straat. Isolatie van gebouwen is namelijk een van de meest effectieve manieren om de uitstoot van CO₂ terug te dringen.

Het CDA Waterland wil binnen vijf jaar het maatschappelijk vastgoed, zoals de gemeentelijke gebouwen, zwembad, scholen en sportzalen, verduurzamen, waardoor ze voldoen aan de bepalingen van de wet Milieubeheer.

Voorlichting is voor het CDA Waterland een goed punt dat de gemeente kan oppakken. Het is laagdrempelig en de gemeente kent het beste de lokale situatie. Informeer bijvoorbeeld mensen die een omgevingsvergunning aanvragen over mogelijkheden en leg minder de nadruk op onmogelijkheden.

7.4.2 Energietransitie

Energietransitie is de omslag naar een lager energiegebruik, opgewekt met hernieuwbare energie. Nederland loopt ver achter op de doelstellingen voor duurzame energie en behoort tot de hekkensluiters in de EU. Fossiele brandstoffen zoals aardolie, aardgas en kolen zorgen nu nog voor ongeveer 95 procent van ons energieverbruik. Slechts vijf procent van het energieverbruik wordt opgewekt met hernieuwbare, duurzame energie. Een probleem dat op lokaal niveau opgelost moet worden.

‘De wereld mooier achterlaten dan dat we haar aantreffen’, ofwel goed ‘rentmeesterschap’ vormt de kern van de CDA-visie op energietransitie. Het CDA is van oudsher de partij van het maatschappelijk initiatief en het zo laag mogelijk in de samenleving neerleggen van verantwoordelijkheden. Ook op het gebied van energietransitie is lokaal maatwerk de sleutel.

De meerwaarde vanuit het CDA-gedachtegoed is om vanuit de samenleving zelf - via gedrag, houding en acceptatie - de energietransitie te bewerkstelligen, in plaats van het opleggen van bovenaf aan de samenleving. Door de verantwoordelijkheid en uitvoering zo laag mogelijk in de samenleving terug te leggen, kan er draagvlak worden gevonden. Dit willen wij nadrukkelijk samen oppakken met de provincie en het hoogheemraadschap om in de regio de verbindingen met de inwoners en het bedrijfsleven te leggen.

Het CDA Waterland wil de Energiekansenkaart blijvend benutten en zo nodig bijstellen om inzicht te krijgen in de kansen die er zijn op het gebied van hernieuwbare en duurzame energiebronnen. Bij nieuwbouwprojecten is het CDA Waterland voorstander van duurzaam bouwen, zoals het mogelijk maken van duurzame energieprojecten in bestemmingsplannen, de nul-op-de-meterwoningen en geen bouwleges vragen bij duurzame investeringen. Bij bestaande bouw kunnen samen met woningbouwcoöperaties en andere coöperaties de sociale huurwoningen, scholen en andere gebouwen energiezuiniger worden gemaakt.

7.5 Gezonde gemeentefinanciën

Een eerlijke economie vraagt om solide overheidsfinanciën, een evenwichtige verdeling van de lasten en een eerlijk, eenvoudig en overzichtelijk belastingstelsel. Een solide toekomst is een verantwoordelijkheid van ons allemaal. Het grootste deel van de gemeentebegroting bestaat uit geld via de Rijksoverheid. Slechts een beperkt aandeel komt uit lokale heffingen en belastingen. In beide gevallen is er sprake van belastinggeld, opgebracht door de inwoners van de gemeente. Het CDA Waterland heeft de overtuiging dat we duurzaam moeten omgaan met de financiële middelen die voorhanden zijn. Uitgangspunten voor het financieel beleid van het CDA zijn: zorgvuldigheid, spaarzaamheid, transparantie en gematigde lokale lasten. Het te voeren financieel beleid moet ordelijk zijn, waarbij gereserveerd wordt voor te voorziene lasten van onderhoud van de openbare ruimte en herstructurering. Het CDA Waterland is voorstander van continuering van het beleid om de totale woonlasten voor de inwoners in beginsel alleen te laten stijgen met het inflatiepercentage.

7.5.1 Sparen en weerstandsvermogen

De hoogte van de gemeentelijke uitgaven en investeringen vormt geen doel op zich. Ze dragen bij aan een maatschappelijk doel. Het CDA Waterland leeft niet in de waan van de dag. Het CDA Waterland vindt dat de gemeente dus ook moet zorgen voor voldoende weerstandsvermogen.

7.5.2 Transparantie

Er is niets geheims aan de uitgaven van de gemeente. Om die reden ontvangen inwoners, bijvoorbeeld bij hun OZB-aanslag, een korte weergave van de uitgaven van het vorige jaar. Declaraties van bestuurders worden op de gemeentelijke website bekendgemaakt. Op de site is ook een duidelijk overzicht te vinden van instellingen die van de gemeente subsidie ontvangen en de taken die men uitvoert.

8. Omgevingswet

Nadat gemeenten in de afgelopen raadsperiode veel taken van het Rijk gekregen hebben op het Sociaal Domein is de volgende decentralisatie alweer aanstaande. In de komende bestuursperiode wordt naar verwachting in 2021 de nieuwe Omgevingswet van kracht. Het is noodzakelijk de voorbereidingen op de nieuwe wet alert op te blijven pakken.

De wet bundelt wetgeving op het gebied van ruimte, natuur en milieu. Tevens worden er veel bevoegdheden op deze terreinen overgeheveld van het Rijk naar gemeenten. Deze overheveling stelt de gemeenten in staat om daadwerkelijk integraal omgevingsbeleid te gaan voeren en keuzes te maken met en voor de samenleving. Keuzes die niet alleen ruimtelijke gevolgen hebben, maar ook sociale en economische gevolgen.

In dit verkiezingsprogramma worden al diverse keuzes die het CDA maakt binnen de nieuwe mogelijkheden van de Omgevingswet duidelijk. Wij willen vooral de kostbare en unieke groene zones tussen de stedelijke bebouwing van Amsterdam en Purmerend behouden.

Wij willen daarbij de communicatie met gerichte informatie aan de inwoners verbeteren door de burgers en ondernemers tijdig te laten weten waar ze aan toe zijn en wanneer ze antwoord op hun vragen kunnen verwachten.

9. Inhoudsopgave

Voorwoord - Wat je kiest doet ertoe	1
1. Speerpunten voor Waterland.....	2
Algemeen	2
Monnickendam	3
Marken	4
Broek in Waterland	5
Ilpendam	6
Katwoude	6
Overleek, Watergang en Zuiderwoude	6
Uitdam	6
Purmer	6
2. Inleiding: ruimte aan de samenleving, onze keuzes voor Waterland	7
3. Waarden en traditie	8
3.1 Lokale eigenheid.....	8
3.1.1 Kunst- en cultuurbeleid	8
3.1.2 Cultureel erfgoed.....	8
3.1.3 Erfgoed in omgevingsplan	8
3.2 Veiligheid in de buurt	8
3.3 Burgerschap.....	9
3.3.1 Zeggenschap.....	9
3.3.2 Integratie	9
3.3.3 Democratische legitimiteit en bestuurlijke nabijheid	9
3.3.4 Gemeentelijke samenwerking.....	9
4. Sterke samenleving	10
4.1 Samenlevingsgericht werken	10
4.1.1 Dienstverlening gemeente	10
4.1.2 Doe mee	10
4.1.3 Verwachtingsmanagement en duidelijkheid.....	10
4.2 Verenigingen en vrijwilligers	10
4.2.1 Meer ruimte, minder knellende regels	11
4.2.2 Betaalbare en duurzame verenigingsaccommodaties	11
4.3 Bewegen voor leefbaarheid en welzijn	11
4.3.1 Goede sportvoorzieningen	11
4.3.2 Groene buitenruimte voor ontmoeten en bewegen	11

4.3.4 Creëer veilige en goed onderhouden openbare ruimte	11
4.4 Bereikbaarheid	12
4.4.1 Verkeersveiligheid	12
4.5 Voldoende en betaalbare woningen	12
4.5.1 Woningbouw	12
4.5.2 Maatschappelijk effect	12
5. Familie en gezin	13
5.1 Onderwijs	13
5.1.1 Hulp	13
5.1.2 Drempel omlaag	13
5.2 Samenwerking met maatschappelijke organisaties	13
5.2.1 Geloofsgemeenschappen	13
5.2.2 Verenigingen	14
6. Zorg voor elkaar	14
6.1 Preventie	14
6.2 Persoonlijke kracht	14
6.2.1 Passende voorzieningen	14
6.3 Omzien naar elkaar	14
6.3.1 Mantelzorg	15
6.3.2 Aanpak eenzaamheid	15
6.4 Samenwerking met professionals	15
6.5 Financiën	15
6.5.1 Eigen bijdragen	15
6.5.2 De menselijke maat centraal	16
6.6 Organisatie	16
6.6.1 Cliëntparticipatie	16
6.7 Werk en participatie	16
6.7.1 Werk	16
6.7.2 Armoede	17
7. Economie	17
7.1 Bedrijvigheid	17
7.1.2 Werkgelegenheid	17
7.1.3 Iedereen aan het werk	18
7.2 Stad en land	18
7.2.1 Vitale kernen	18

7.2.2 Recreatie en toerisme	18
7.3 Ruimte geven.....	18
7.3.1 Kansen benutten	19
7.3.2 Land- en tuinbouw	19
7.3.3 Omgevingskwaliteit koesteren	19
7.4 Duurzaamheid	19
7.4.1 Van onderop.....	19
7.4.2 Energietransitie	20
7.5 Gezonde gemeentefinanciën	20
7.5.1 Sparen en weerstandsvermogen.....	20
7.5.2 Transparantie	20
8. Omgevingswet.....	21
9. Inhoudsopgave	22